

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/2390
Toplantı Tarihi/Sayısı : 15.2.2024/42
Karar Numarası : 2024/223
Başvuran : O. B.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. 19/1/2023 tarihli ve 7433 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Karamnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile bazı vekil memurlar kadroya alınırken yerel yönetimlerde çalışan vekil memurların kadroya alınmamasının eşitlik ilkesine aykırı olduğu iddiasına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran; 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 86'ncı maddesi uyarınca Isparta Belediyesi Veteriner İşleri Müdürlüğü emrinde açıktan atama ile vekil memur olarak on beş yıldır görev yaptığını, 7433 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Karamnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Diyanet İşleri Başkanlığının taşra teşkilatında 657 sayılı Kanun'un 86'ncı maddesi uyarınca açıktan vekil imam hatip, müezzin, kayyım olarak görev yapanlar ile Sağlık Bakanlığının taşra teşkilatında vekil ebe, hemşire olarak görev yapanlar kadroya alınırken aynı statüde olmalarına rağmen yerel yönetimlerde çalışan vekil memurların kadroya alınmamasının eşitlik ilkesine aykırı olduğunu iddia etmekte; Diyanet İşleri Başkanlığı ve Sağlık Bakanlığında çalışan vekil memurlara tanınan bu hakkın yerel yönetimlerde çalışan vekil memurlara da tanınmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yasama yetkisi" başlıklı 7'nci maddesi şöyledir:

"Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez."

4. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri" başlıklı 87'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri, kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak;

... "

5. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

“... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ...”

6. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(...)

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

(...)

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in Yönetmelik’in “Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar” başlıklı 40’inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.”

8. Mezkûr Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir.”

9. Mezkûr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48’inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEğERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Bununla birlikte başvuru, 7433 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı

Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile bazı vekil memurlar kadroya alınırken yerel yönetimlerde çalışan vekil memurların kadroya alınmamasının eşitlik ilkesine aykırı olduğu iddiası ile yerel yönetimlerde çalışan vekil memurların kadroya geçirilmesi talebine ilişkindir.

13. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Vekalet görevi ve aylık verilmesinin şartları" başlıklı 86'ncı maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Memurların kanuni izin, geçici görev, disiplin cezası uygulaması veya görevden uzaklaştırma nedenleriyle işlerinden geçici olarak ayrılmaları halinde yerlerine kurum içinden veya diğer kurumlardan veya açıktan vekil atanabilir. Bir görevin memurlar eliyle vekaleten yürütülmesi halinde aylıksız vekalet asıldır. Ancak, ilkokul öğretmenliği (Yaz tatili hariç), tabiplik, dış tabipliği, eczacılık, köy ve beldelerdeki ebelik ve hemşirelik, mühendis ve mimarlık, veterinerlik, vaizlik, Kur'an kursu öğreticiliği, imam-hatiplik ve müezzin-kayyımlığa ait boş kadrolara Maliye Bakanlığının izni (mahallî idarelerde izin şartı aranmaz) ile, açıktan vekil atanabilir. ..."

14. 7433 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

'GEÇİCİ MADDE 20- 28/11/2022 tarihi itibarıyla Diyanet İşleri Başkanlığı taşra teşkilatında 657 sayılı Kanununun 86'ncı maddesi kapsamında açıktan vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyım olarak görev yapmakta olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde müracaat edenler, geçerliliği devam eden kamu personeli seçme sınavından Başkanlıkça belirlenecek yeterli puanı almış olmaları ve Başkanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre yapılacak sözlü ve/veya uygulamalı sınavda başarılı olmaları şartıyla, Başkanlıkça ilan edilecek yerlerde görevlendirilmek üzere imam-hatip ve müezzin kayyım unvanlı memur kadrolarına atanırlar. Bu madde uyarınca memur kadrolarına atanmaların dört yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılamaz.' ...

15. Aynı Kanun'un 7'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

'GEÇİCİ MADDE 17- 28/11/2022 tarihi itibarıyla Sağlık Bakanlığı teşkilatında 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 86'nci maddesi kapsamında açıktan vekil ebe ve hemşire olarak görev yapmakta olan ve aynı Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taşıyanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde müracaat etmeleri hâlinde, Bakanlık tarafından ebe ve hemşire kadrolarına atanırlar. Bu madde uyarınca memur kadrolarına atanmaların dört yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılamaz.' ..."

16. Anayasa'nın 7'nci ve 87'nci maddelerinde; yasama yetkisinin münhasıran Türkiye Büyük Millet Meclisinin uhdesinde olduğu hükme bağlanmıştır. Bu bakımdan; kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak yasama görev ve yetkisi kapsamında kalmaktadır.

17. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 17'nci maddesinde, yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesinde de yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin Kurumun görev alanına giremeyeceği düzenlenmiştir.

18. Başvuranın iddia ve talepleri yukarıda yer alan gerekçelerle birlikte değerlendirildiğinde; bazı vekil memurlar kadroya alınırken yerel yönetimlerde çalışan vekil memurların kadroya alınmamasına dair uygulamanın yapılan kanuni düzenlemeden kaynaklandığı, kanun yapma, değiştirme ve kaldırma görev ve yetkisinin

münhasıran Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu, bu nedenle 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve mezkûr Yönetmelik'in 40'ıncı maddesi gereği Kurumumuza başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı, dolayısıyla başvurunun kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

15/2/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye